

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2017

REKENINGKUNDE: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur

200 punte

Hierdie nasienriglyne is opgestel vir gebruik deur eksaminators en sub-eksaminators van wie verwag word om almal 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die riglyne konsekwent vertolk en toegepas word by die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen bespreking of korrespondensie oor enige nasienriglyne voer nie. Ons erken dat daar verskillende standpunte oor sommige aangeleenthede van beklemtoning of detail in die riglyne kan wees. Ons erken ook dat daar sonder die voordeel van die bywoning van 'n standaardiseringsvergadering verskillende vertolkings van die toepassing van die nasienriglyne kan wees.

VRAAG 1 VERVAARDIGING**Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande File Fanatics.**

- 1.1 Voltooi die aantekening oor grondstowwe soos dit op 31 Desember 2017 sou verskyn het:

Beginvoorraad	345 730
Aankope (2 100 000 – 19 359 punt gegee indien getal gesien word) Slegs as afgetrek word sal metode verloor indien bedrag nie verband hou nie	2 080 641
Spoorvrag (191 900 – 9 595) Verloor punt as foutiewe gebruik van hakies	182 305
Eindvoorraad verloor punt indien hakies verkeerd gebruik word	(435 400)
	MOENIE OPTEL NIE

- 1.2 Voltooi die aantekening oor direkte arbeid soos dit op 31 Desember 2017 sou verskyn het:

Lone (13 × (2 920 × 115) 335 800)	4 365 400
Bonus (4 365 400 × 7%)	305 578
WVF-bydrae Indien aftrekking bygevoeg word, verloor hulle bydrae punt	22 464
	MOENIE OPTEL NIE

Bonus en lone mag saamgetel geword het
 4 670 978 of 4 955 366 of 4 431 518 =
 4 103 476 =

- 1.3 Voltooi die aantekening oor fabrieksbokoste soos dit op 31 Desember 2017 sou verskyn het:

Waardevermindering op fabrieksmasjinerie	15 930
Indirekte materiaal (15 400 + 187 200 – 12 600)	190 000
Fabrieksvoorman se salaris 540 025 – 312 625)	227 400
Huuruitgawe (409 500 × 3/6)	204 750
73 360 – 10 480 = 62 880 X 0.8 toedeling = 50 Versekering (73 360/14 × 12 = 62 880 × 80%)	50 304 Gegee indien verband hou met toedeling

Water en elektrisiteit $(22\,500 \times 100/20 = 112\,500 - (112\,500 \times 25\%) - 14\,375)$ $112\,500 - 28\,125 = 84\,375$	70 000 Moet beide aftrekkings toon
	MOENIE OPTEL NIE

$$\left. \begin{array}{l} 22\,500 \times 25\% = 5\,625 \\ 22\,500 - 5\,625 = 16\,872 \\ 16\,872 - 14\,375 = 2\,500 \end{array} \right\}$$

4 punte indien werking getoon word

- 1.4 Die boekhouer het die syfer van R36 750 vir oninbare skuld verkeerd toegewys. In watter aantekening moes oninbare skuld opgeteken gewees het? Regverdig jou antwoord deur 'n rede te verskaf.

AANTEKENING	Aantekening oor verkope en verspreiding
REDE	Oninbare skuld ontstaan spesifiek uit kredietverkope en daarom moet die koste hiervan deur die verkoops-departement gedra word.

Indien rede verband hou met hulle aantekening sal 1 uit 2 kry.
 Indien rede "Verkope is" geen punt nie.

VRAAG 2 MAATSKAPPY FINANSIËLE STATE**Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande ITSIE BEPERK.**

- 2.1 Voltooi die Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar eindigende 30 Junie 2017:
Ignoreer hakies in Inkomste Staat proses.

ITSIE BEPERK**Staat van Omvattende Inkomste vir die jaar eindigende 30 Junie 2017**

	30 Junie 2017	30 Junie 2016
	R	R
Netto verkope (3 830 400 – 80 400)	3 750 000	
Min: Koste van verkope	(2 343 750)	Ignoreer hakies – Min
Bruto wins	1 406 250	
Ander bedryfsinkomste	MOENIE BEREKEN NIE	
Huurinkomste ($R50\,000 \times 9 = 450\,000$) + ($R59\,000 \times 3 = R177\,000$)	627 000	600 000 618 000 708 000 924 000
Korting ontvang	9 600	
Fooi-inkomste	223 000	
Bruto inkomste vir die jaar	MOENIE BEREKEN NIE	
Bedryfsuitgawes	(1 687 500) 1 723 680 (45% 3 830 400)	
Reklame ($37\,100 + [7\,600 / 1,6 \times 3 = 14\,250]$) OF $[37\,100 + (7\,600 \times 3) \times 100/160]$	51 350 59 900 (3 x VP)	
Ouditgelde	90 000	
Bankkoste	11 400	
Debiteureafslag (80 400 – 80 400)	0	
Afleweringssuitgawes	145 000	
Korting toegestaan	29 350	
Bruikhuur op voertuig	161 000	
Salarisse en lone	505 200	
Direkteursgelde	682 900	
<i>Handelsvoorraadtekort</i> ($4\,750 \times 2$) Kontroleer met Reklame	9 500 Indien 15 200 (2 x VP van 7 600)	
<i>Aansuiwering van voorsiening vir oninbare skuld</i>	1 800	
Bedryfswins vir die jaar	MOENIE BEREKEN NIE	

Rente-inkomste	12 625
Wins voor rente-uitgawe	MOENIE BEREKEN NIE
Rente-uitgawe (33 000 + 50 375) Slegs as aangepaste getal	(83 375) Metode in bytel
Wins voor belasting	507 600
Belasting vir die jaar	(170 250)
Netto wins na belasting (154 000 / 0,22 = 700 000 + 165 000) × 39 c	337 350

315 900

165 000 × .39c = 64 350

700 000 × .39c = 273 000

Rente $[600\,000 \times 14\% \times 7/12 = 49\,000] + [550\,000 \times 15\% \times 5/12 = 34\,375]$

= 84 000 = 82 500

- 2.2 Voltooi die aantekening oor behoue inkomste soos dit in die aantekeninge by die Finansiële State soos op 30 Junie 2017 sou verskyn het:

ITSIE BEPERK
Aantekeninge by die Finansiële State soos op 30 Junie 2017

	30 Junie 2017
	R
BEHOUE INKOMSTE	
Saldo soos op 1 Julie 2016	302 500
Netto inkomste na belasting nie voor belasting nie	337 350
Terugkoop van aandele (55 000 × 1,90)	(104 500)
	95 000
Dividende vir die jaar	(393 050)
Tussentyds betaal (400 000 – 154 000)	246 000
	147 050
	Indien
	14 705 000
Finaal verklaar (700 000 + 165 000) × 17c	(865 000 × R17)
Saldo soos op 30 Junie 2017	142 300

Moet hakies toon

- 2.3 Voltooi die Bedryfsbate-afdeling in die Staat van Finansiële Posisie (Balansstaat) soos op 30 Junie 2017:

ITSIE BEPERK
Staat van Finansiële Posisie soos op 30 Junie 2017

	30 Junie 2017	30 Junie 2016
	R	R
BEDRYFSBATES	MOENIE BEREKEN NIE	
Voorraad	407 000	437 000
Handels- en ander ontvangbare rekeninge (337 500 × 1,25 – 152 000)	269 875	
Kontant en kontantekwivalente	152 000	
Indien 421 875 (337 500 × 1,25) 185 000 (337 500 – 153 000)		

VRAAG 3 KONTANTVLOEISTATE**Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande INGIVELA BEPERK.**

- 3.1 Voltooi die aantekening oor tasbare bates soos dit in die Staat van Finansiële Posisie soos op 31 Desember 2017 sou verskyn het.

AANTEKENING 3: TASBARE BATES

	Installasies en Eiendom	Voertuie	Masjinerie
Drawaarde op 1 Januarie 2017	3 000 000	700 000	645 000 ?
Koste	3 000 000	1 750 000	1 350 000
Opgehoopte waardevermindering	–	(1 050 000)	(705 000)
BEWEGINGS		Ignoreer hakies	
Byvoegings	2 850 000	450 000	225 000
Vervreemdings 180 000 – 57 600 – 12 240	–	0	(110 160)
Waardevermindering (104 520 + 12 240 + 15 000)	–	(220 000)	(131 760)
Drawaarde op 31 Desember 2017	5 850 000	930 000	MOENIE BEREKEN NIE
Koste	5 850 000	2 200 000	1 395 000
Opgehoopte waardevermindering	–	(1 270 000)	(766 920) ?

Akuuraatheid Metodepunt = hakies

Indien geen inligting in die Aantekening nie ken dan punte toe in berekeningsblok a.g.v. die ? wat in die pad is.

Berekening van waardevermindering (Alternatiewe puntetoekenning slegs vir berekening.)

$$1350 + 225 - x = 1\,395$$

$$(180\,000 - 57\,600) = 122\,400 \times 20\% \times 6/12 = 12\,240 \text{ verkoop nuwe oud}$$

$$24\,480 / 36\,000 / 18\,000$$

$$225\,000 \times 20\% \times 4/12 = 15\,000$$

$$1\,350\,000 - 180\,000 = 1\,170\,000$$

$$705\,000 - 57\,600 = 647\,400$$

$$106\,968$$

$$1\,170\,000 - 647\,400 = 522\,600 \times 20\% = 104\,520 \text{ depr ber –}$$

vervreemding

waardevermindering

Berekening van batevervreemding

$180\,000 - (57\,600 + 12\,240 = 69\,840) = 110\,160$
 122 400
 167 760

- 3.2 Bereken die **kontant uit bedrywighede gegenereer** soos dit in die versoening van wins voor belasting en kontant uit bedrywighede gegenereer sal verskyn op 31 Desember 2017.

$= 1\,962\,010 - 946\,050 (1\,463\,550 - 517\,500)$
 $+ 315\,900 (944\,400 - 628\,500) + 414\,750 (656\,700 + 13\,050 \text{ OR } =$
 $669\,750 - 247\,500 - 7\,500 \text{ OR } (255\,000)$
 $656\,700 - 247\,500 = 409\,200$

 $= 1\,746\,610 \text{ Betaalbares } +/-$

- 3.3 Voltooi die Kontantvloeistaat van INGIVELA BEPERK vir die jaar geëindig 31 Desember 2017. Toon alle berekeningbesonderhede tussen hakies.

INGIVELA BEPERK**Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 31 Desember 2017**

Geen hakies geen punte nie

Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite	MOENIE BEREKEN NIE
Kontant uit bedrywighede gegenereer	1 746 610
Rente betaal	(63 000)
Dividende betaal $(412\,500 + (173\,250 + 157\,500)) - 157\,500$ $-412\,500 - 173\,250 - 157\,500 + 157\,500$	(585 750)
Belasting betaal $(494\,830 - 53\,550 - 26\,100)$ $-494\,830 + 53\,550 + 26\,100$ $494\,830 - 53\,550 = 441\,280$ $494\,830 - 26\,100 = 468\,730$ $53\,550 + 26\,100 = 79\,650$ $53\,550 - 26\,100 = 27\,450$	(415 180)
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite	MOENIE BEREKEN NIE
Aankoop van niebedryfsbates $(3\,525\,000 + 375\,000)$	(3 900 000) (3 525 000)
Opbrengs op die verkoop van niebedryfsbates verwys terug	110 160
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite	MOENIE BEREKEN NIE
Opbrengs van aandelekapitaal $(475\,000 \times 4,50)$	2 137 500
Terugkoop van aandele	(134 500)

Opbrengs van nuwe lenings ($600\,000 + 63\,000 = 663\,000$ – $123\,000 - 2\,692\,500$)	
$663\,000 - 123\,000 = 540\,000$	
$600\,000 - 123\,000 = 477\,000$	
$123\,000 - 63\,000 = 60\,000$	
$600\,000 - 2\,692\,500 = 2\,095\,500$	
$663\,000 - 123\,100 - 2\,692\,500 = 1\,906\,500$	2 152 500
Terugbetaling van kapitaalgedeelte van lening ($10\,250 \times$ $12 = 123\,000$) – $63\,000$	(60 000)
Netto verandering in kontant en kontantekwivalente	988 340
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar	(138 000)
	165 000 – 27 000
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar	850 340

VRAAG 4 VOORRAAD

Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande Rhodes Krieketverskaffers.

- 4.1 Verskaf een voordeel van beide die periodieke en die deurlopende voorraadstelsel.

Voordeel van die periodieke stelsel:

Eenvoudig, goedkoop

Dit is 'n koste-effektiewe stelsel aangesien daar baie min uitgawes is vir duur toerusting. Uitvoerbaar vir ondernemings waar dit moeilik is om die kosprys van 'n enkele item te bepaal.

Voordeel van die deurlopende stelsel:

BW kan bepaal word

Koste van verkope is bekend

Dit is maklik en vinnig om voorraaddiefstal te identifiseer. Beter beheer oor voorraad.

Alternatiewe voordele sal nagesien word.

- 4.2 'n Aantal krieketkolwe is gesteel tydens 'n roof wat in November 2017 plaasgevind het. Geen inskrywing is gemaak om hierdie diefstal in rekening te bring nie. Bereken die getal krieketkolwe wat gesteel is.

$$(1\,100 + 15\,000) = 16\,100 - 2\,650 = 13\,450 - 13\,430 = 20 \text{ kolwe gesteel}$$

- 4.3 Bereken die waarde van die eindvoorraad krieketkolwe.

$$2\,650 \times [14\,409\,500 (13\,470\,000 + 939\,500) / 16\,100 (15\,000 + 1\,100) = 895] = 2\,371\,750$$

$$898 = 2\,379\,700$$

- 4.4 Bereken hoe lank die **eindvoorraad** sal hou (voorraadhoutydperk) om te bepaal **op watter** datum die eienaar sy volgende bestelling vir krieketkolwe moet plaas om nie uit voorraad te wees nie. Die verskaffer neem 14 dae om af te lewer nadat die bestelling geplaas is.

Berekening van voorraadhoutydperk:

$$\text{Koste van verkope } [939\,500 + 13\,470\,000 - 2\,371\,750] = 12\,037\,750$$

KvV: ignoreer gebruik van formule.

Geïmpliseerde totaal indien berekening in formule is

Van 4.3

$$\frac{2\,371\,750 \times 365}{12\,037\,750}$$

$$12\,037\,750 \quad 1$$

$$14\,409\,500$$

14 391 600

Of $(895 \times 13\,430) = 12\,019\,850 + (20 \times 895) = 17\,900 = 12\,037\,750$

= 71,9 dae of 72 dae

Die datum waarop die bestelling geplaas moet word:

71,9 dae – 14 dae = 57,9 dae

Januarie 31 dae dus moet die bestelling op ongeveer 27 Februarie geplaas word. datum korrek om te antwoord

4.5 Bereken die koste van verkope vir die kriketsakke wat verkoop is.

$60\,000 + 1\,260\,000 (1\,000 \times 1\,260) + 1\,417\,500 (1\,050 \times 1\,350) + 27\,600 (20 \times 1\,380) = 2\,765\,100$

OF

$60\,000 + [4\,051\,500 - 270\,000 (200 \times 1\,350)] - 1\,076\,400 (780 \times 1\,380) = 2\,765\,100$

4.6 Clive Rhodes, die eienaar, is bekommerd daaroor dat die onderneming nie sy beoogde winsgrens op die verkoop van kriketsakke behaal nie. Die onderneming wil te alle tye 'n winsgrens van 60% behaal. Bereken die winsgrenspersentasie wat op die verkoop van kriketsakke behaal word.

Vanaf 4.5 Vanaf 4.5
 $4\,112\,800 - 2\,765\,100 = 1\,347\,700 / 2\,765\,100 \times 100/1$

= 48,74%

Indien winsgrens formule gebruik is $(BW/KvV \times 100 \text{ of } Verkope /KvV \times 100 - 100)$

- 4.7 Verskaf (hoef nie verduidelik te word nie) twee redes waarom die onderneming nie sy beoogde winsgrens op die verkoop van krieketsakke behaal het nie.

Verbind met 4.6 indien werklike hoër is aanvaar relevante antwoord.

Moenie aanvaar nie: skenkings, trekkings, tekorte

Aanvaar: skade/skadevergoeding, debiteure-afslag, verkillende waardasiemetode, lojaliteitsprogramme, fout in verkoopsprysprosessering, toename in kosprys maar verkoopsprys bly dieselfde

Rede 1:

Te veel kontantkortings op die verkoopsprys aan klante toegestaan.

Kon te veel voorraad gehou het en het kontant nodig, daarom onder die beoogde winsgrenspersentasie verkoop.

Rede 2:

Seisoenale verkope kon veroorsaak het dat voorraad teen 'n laer prys verkoop word. Hulle kan ou voorraad skuif om plek te maak vir nuwe handelsmerke ens.

Totaal: 200 punte